

ECOLOGISCHE ZOEKHONDEN IN VLAANDEREN

Zoekhonden worden wereldwijd ingezet om moeilijk vindbare dingen terug te vinden. Hun zoekdoelen kunnen van alles zijn zolang het maar een geur heeft. Enkele voordelen:

- accurater dan mensen.
- sneller en meer beweeglijk.
- ook op moeilijk toegankelijke plaatsen.
- doelen op de grond, onder de grond, hoog boven de grond, en ook onder water.
- in de meeste gevallen efficiënter dan alternatieve zoekmethoden.

Veelzijdig

Het potentieel van de inzet van zoekhonden is even veelvoudig als de invalshoeken en vragen van de mens. Zo worden ecologische zoekhonden ingezet bij volgende doelen::

- vinden van zeldzame en met uitsterven bedreigde soorten
- inventariseren en monitoren van soorten
- detecteren van specifieke individuen
- in kaart brengen van invasieve soorten
- detecteren van geuren die verband houden met ziekte in levende dieren of in kadavers
- detecteren van geuren die verband houden met verontreinigingen (o.a. olie, gas,...), ook in het water
- detecteren van geuren die verband houden met ziekte van planten of bomen
- lokaliseren van individuen bij natuurrampen (na overstroming, brand,...)
- opsporen van illegale activiteiten zoals smokkel en stroperij
- middel tot sensibilisatie en educatie

Hoe goed zijn ze?

Een systematische studie uit 2021 bracht meer dan zeshonderd studies wereldwijd in kaart waarbij honden zoeken naar moeilijk vindbare dieren - en plantensoorten. Honden presteerden in 89% van de gevallen beter dan andere monitoring methodes zoals het zoeken door mensen, camera- en haarkamers, enz..... en kunnen soms zelfs tot 10 keer efficiënter zijn. Wanneer het niet lukte, lag het vooral aan trainingsproblemen.

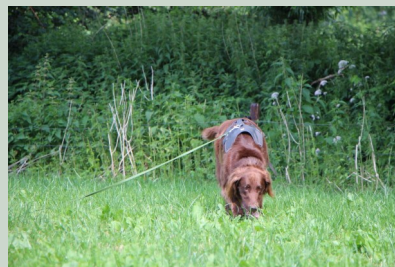

Hondengeleiders:

Een groeiend aantal professionele hondentrainers richt zich op ecologische detectie. Ook goed opgeleide vrijwilligers worden bij projecten betrokken. Hun specifieke kennis is cruciaal voor het welslagen. Er is vraag naar certificeringen van de hond en geleider om de kwaliteit te bewaken.

De kosten:

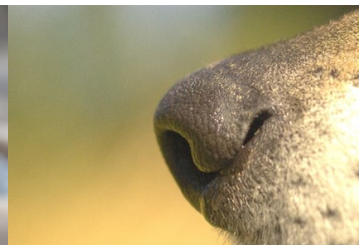
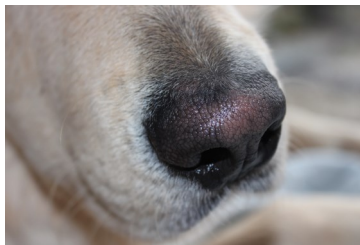
De kosten-batenafweging verschilt per project en is afhankelijk van veel factoren. Een hond volledig opleiden vraagt een paar jaar tijd. Er kan gewerkt worden met professionelen én met goed omkaderde vrijwilligers. Honden kunnen op meerdere geuren – soms wel een twintigtal – worden ingezet. Als de efficiëntie van de hond sterk hoger ligt, is het de moeite waard om ze in te zetten: als hij bijvoorbeeld op vijf minuten een gebied afzoekt waar drie mensen een uur over doen, of tien keer meer data oplevert dan cameravallen. Een proof-of-conceptproject en/of een verkenning van buitenlandse ervaringen kan hier antwoord op geven.

Wie heeft er baat bij?

Wereldwijd zetten vindingrijke organisaties projecten op en doen ze proactief aan onderzoek. Het gaat vaak om samenwerkingen tussen overheidsinstanties en non-profitorganisaties zoals natuurverenigingen, onderzoeksinstituten, en door bedrijven die werken rond ecologische aspecten.

Vlaanderen zit in de startfase en de mogelijkheden om honden in te zetten zijn groot. In het buitenland gebeurt er al veel dat we kunnen oppikken. Initiatief en ondernemingszin zijn nodig om de expertise hier te laten floreren.

Noses for Nature: Ellen Van Krunkelsven, Arno Thomaes, Hilde Vervaecke, Carina Depape, Manon De Meester.

Tekst: Hilde Vervaecke & Zoë De Letter